

Från Mats Hagner till Herman, min egen doktorand.

Detta brev sänds i kopia till Kristina Nilsson i Sorsele och till Kenneth Andersson i Dikanäs.

Kristina Nilsson, Din tjänsteman i Sorsele, och doktor i skogsskötsel, med speciella kunskaper om hyggesfritt skogsbruk, har skadat skogsstyrelsens rykte genom att tillämpa den instruktion för återväxttaxering som Din myndighet använder. Hon har alltså inte gjort något formellt fel, men instruktionen är otydlig och delvis föråldrad med avseende på moderna forskningsrön.

Den stora bilden visar Kenneth Anderssons hygge som skapades 2003 på båda sidor om vägen. Delen till vänster om vägen har av skogsstyrelsen förklarats GODKÄND. Delen till höger om vägen har efter taxering vid samma tillfälle förklarats UNDERKÄND. Den nedre bilden är ett utsnitt av den övre bilden.

Låt oss först konstatera att taxeringen varit befogad och gett korrekt information med avseende på luckor. Det finns troligen oacceptabelt stora luckor i återväxten på höger sida om vägen.

OBSERVERA. Markägaren Kenneth Andersson har i brev till Kristina Nilsson förklarat sig villig att markbereda och plantera i de luckor där det fattas återväxt. Han själv har tidigare, strax efter hyggesupptagningen, med en traktorgrävare utfört markberedning och plantering. Han kan göra så igen.

I de delar av hygget, som har välväxande granar och björkar, kommer Kenneth Andersson att snart, med sin egen skördare, hämta björkstammar, som han säljer till en person i trakten som tillverkar

brasved. Glasbjörk ger virke som på detta sätt förädlas till en högvärdig produkt. Kenneth får därför bättre betalt för björken som brasved än som massaved.

Samtidigt som han skördar björken, för att släppa fram granarna, kommer han att plocka ut smågranar som växer för trångt, och sälja dessa till massaved. Skogen på de delar av hygget till höger som är tillräckligt tät kommer alltså att inom ett decennium ge markägaren högt utbyte i form av granmassaved och brasved av björk.

HYGGESFRITT SKOGSBRUK SOM ÄR REKOMMENDERAT AV SKOGSSTYRELSEN

"Volymblädning", som är rekommenderad av skogsstyrelsen sedan några få år, innebär att skogen sköts genom kontinuerliga uttag av de största träden. Skogsstyrelsen har inte ansett att det är nödvändigt att vid denna form av skogsbruk tvinga skogsägaren att plantera i de luckor som uppstår där mogna träd har stått nära varandra. Den skog som bildas vid tillämpning av volymblädning, består av en blandning av plantor och träd i alla storlekar, samt luckor. Plantor och träd i denna skog kallas, i vetenskapliga termer, för "beståndsförnygring". Detta ord används också i instruktionen för återväxttaxering.

Att skogsvårdslagen, fram till för några få år sedan, inte tillät någon att tillämpa blädning, berodde på att vi forskare trodde att en blandning av små och stora träd resulterade i en lägre virkesproduktion än när skogen består av lika stora träd. Skogsvårdslagen är till större delen skriven utifrån denna grundfilosofi och innehåller fortfarande delar som är skrivna med tanke på att skog består av "bestånd" som exempelvis har en "ålder".

SKOGSSTYRELSENS INVENTERINGSINSTRUKTION ÄR OMODERN OCH FELAKTIG

Eftersom myndigheten nu tillåter och rekommenderar skogsägare att sköta skog så att stora och små träd står nära varandra, på ett naturligt sätt, är instruktionen felaktig. Där står nämligen under punkt 4.6: "*Huvudplantor får ha en höjdskillnad på högst 1 meter inom provytan*". Detta är direkt felaktigt, och en hypotes som härrör från den tid då en blandning av stora och små träd ansågs leda till låg volymproduktion.

Om instruktionen hade varit moderniserad, och tillåtit att huvudplantor av olika storlek hade kunnat godkännas, skulle kanske Kenneth Anderssons hygge till höger om vägen visat sig ha tillräckligt stort antal huvudplantor, och därmed blivit godkänd.

SKOGSSTYRELSENS TJÄNSTEMAN TILLÄMPADE INSTRUKTIONEN PÅ FELAKTIGT SÄTT

I instruktionen står under punkt 3.1: "*Om man då kan urskilja uppenbart godkända områden kan dessa ritas in på kartan och undantas från taxeringen*".

Under punkt 3.4 står: "*impediment (> 200 m²) skall ej ingå*".

Taxeringen är utförd i ett förband som tveklöst innebär att "uppenbart godkända områden" inte har undantagits, samt att impedimentfläckar >200 m², inte heller har undantagits.

Ett ytterligare bevis på detta är att Kristina Nilsson nu anser att hela området till höger om vägen är ett enda område som "inte är godkänt". Hennes, mot vite, utfärdade föreläggande om att Kenneth Andersson skall utföra markberedning och plantering på hela området till höger om vägen, är alltså inte förenlig med den instruktion för återväxttaxering som har använts vid taxeringen. Den var skriven år 2007, och tillämpas fortfarande. Jag har fått instruktionen från skogsstyrelsen i Sorsele år 2016.

SKOGSSTYRELSENS TJÄNSTEMAN AGERAR PÅ ETT OFÖRKLARLIGT SÄTT

Skogsstyrelsens tjänsteman Kristina Nilsson är godkänd doktor vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Hennes avhandling gällde kontinuerligt skogsbruk. Hon har i samband med förvaltningsdomstolens behandling av målet mot Kenneth Andersson, yttrat sig på ett nedsättande sätt om "beståndsförnyring" och kallat den för "beståndsrester". Man kan tro att hon använde detta ord för att ge domaren intryck av att de smågranar, som blivit kvar vid "kalavverkningen", inte var godkända som återväxt. Skälet till att de lämnades var emellertid att de var så små att de inte kunde omvandlas till massaved. Kristina Nilsson vet genom sina stora kunskaper om blädning att "beståndsförnyring" är kapabel att skapa skog som ger fullt acceptabel volymproduktion. Av någon anledning ville hon underlätta för förvaltningsdomstolen att se positivt på skogsstyrelsens argument, och negativt på Kenneth Anderssons argument. Han bedömde vid återväxtarbetet att de beståndsförnygrade smågranarna kunde utvecklas till fullstora träd, och undvek att markbereda och plantera där beståndsförnyringen stod tät. Att hans bedömning var korrekt framgår tydligt av bilderna. De största granarna är beståndsförnyring som växer fort. Det framgår av att de har tät barrskrud.

SKOGSSTYRELSENS FÖRELÄGGANDE STRIDER MOT SKOGSVÅRDSLAGENS 1§.

Första paragrafen i skogsvårdslagen lyder så här:

"Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls."

Den skog som Kenneth Andersson skapat, på huvudparten av området till höger om vägen, är en nationell tillgång och en förnybar resurs som sköts så att den uthålligt ger god avkastning, samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Om Kristina Nilsson godkänt området till vänster om vägen, måste många delar av området till höger om vägen, vara godkänd. Kristina Nilsson föreläggande om att Kenneth Andersson skall krossa skogen på de uppenbart godkända områdena till höger om vägen, genom maskinell markberedning, strider därför mot lagens 1§. Förutom att Kenneth Andersson tvingas betala för markberedning, plantering, hjälpplantering, ungskogsvård och tidsförlust, missgynnas den biologiska mångfalden. Utöver detta gäller att oupptäckta fornlämningar förstörs av den grävande markberedningsmaskinen, samt att vattnet från området blir bemängt med onödigt mycket slam och kvicksilver. Som kronan på verket missgynnas klimatet, dels av onödigt utsläpp av koldioxid från ruttnande humus, och dels från en förlängd period av kalhet, dvs. den period då marken inte är täckt av trädens blad som absorberar koldioxid.

UTNYTTJA DIN STÄLLNING SOM GENERALDIREKTÖR

Ta vara på Din möjlighet att reformera skogsvårdslagen och att fördjupa dina medarbetares kunskaper.

Skogsmark skall uthålligt användas på bästa möjliga sätt. Detta innebär att varje liten grupp av träd, som konkurrerar om samma tillväxtresurser, behandlas med tanke på alla ekosystemtjänster. Ordet och tanken om "bestånd" är inte längre relevant, efter att kartläggning och beskrivning av enskilda träd kan ske med hjälp av laserskanning och drönare. Odling av träd skall utföras med tanke på den unika relationen mellan träden i trädgruppen och med hänsyn till varje träds potentiella värde. Trädgruppen skall behandlas så att skogsägaren och skogsindustrin uthålligt får största möjliga nytta eller inkomst. För barrträd gäller att högt virkesvärde uppnås endast om träden hämmas i sin tillväxt när de är små, och växer fort när de är stora. Detta åstadkommes endast genom att man begränsar antalet träd inom varje liten trädgrupp och ser till att ojämnheten i trädstorlek inom gruppen är stor. Skogsvårdslagen och skogsmyndighetens instruktioner måste därför skrivas om så att denna tanke genomsyrar allt.

Med vänliga hälsningar

Mats Hagner